

Hidastealoitteiden käyttö- ja toteutusperiaatteet Jyväskylässä

Toteutettavat hidastekohteet valitaan liikenneturvallisuukselvitysten ja saapuneiden aloitteiden perusteella. Kohteiden hidastetarvetta arvioidaan pisteytyksen avulla.

Hidastekohteiden tulee pääsääntöisesti täyttää seuraavat kriteerit:

- Nopeusrajoitus on korkeintaan 70 km/h, hidastetöyssyjä käytettäessä korkeintaan 50 km/h, vilkkailla bussireiteillä 40 km/h
- Päättävän kadun pituus on yli 60 m
- Katu ei ole hälytysajoneuvojen pääreitti (Hälytysaseman läheisyys)
- Liikennemäärissä ei ole odotettavissa merkittävää alenemista lähiaikoina
- Pehmeän maaperän (savi/siltti) aiheuttaessa merkittäviä tärinä- ja meluongelmia suoraviisteisiä ajoradan korotuksia ei rakenneta alle 50 m ja loivapiirteisiä alle 30 m etäisyydelle asuinrakennuksesta.

Hidastealoitteiden pisteytyksessä otetaan huomioon turvallisuuskriteerit, jotka on jaettu neljään eri osa-alueeseen:

1. Turvallisuusongelmat (25 pistettä)

- Liikenneonnettomuudet viimeisen 5 vuoden ajalta tai onnettomuusriski (asiantuntijan arvio)
- Arvio ylinopeuksista tai nopeusmittaus (85 % ajonopeuksien suhde nopeusrajoitukseen)

2. Maankäytön erityiskohteet (20 pistettä)

- Puistot, vanhustentalot, palvelukeskukset, urheilukentät, kaupat, kirjasto, päiväkotit, koulu, koululaisliikennettä, risteävän kevyen liikenteen ylityskohta. Erityiskohde vaikuttaa tien ylitysjärjestelyyn, jos ylityspaikka on enintään 100 metrin etäisyydellä kohteeseen johtavasta reitistä tai se on merkitykseltään erittäin tärkeä kohteeseen johtavalla reitillä.

3. Väylän nykyiset ominaisuudet (25 pistettä)

- Väylän luokka
- Ajokaistan leveys
- Suhde risteäviin väyliin
- Näkemät
- Kadun linjaus
- Jalankulun ja pyöräilyn risteämisjärjestelyt pää- ja kokoojaväylillä
- Jalankulun ja pyöräilyn väyläjärjestelyt pää- ja kokoojaväylillä

4. Liikennemäärät (20 pistettä)

- Liikennemäärä (KVL)

**Kaupunkirakenteen toimiala
Kadut ja puistot**

- Bussiliikenteen määrä (vähentää pisteitä)
- Tarpeeton läpiajo (moottoroitu liikenne)
- Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden määrä

Yhteensä pisteytyksessä voi kertyä 90 pistettä. Jos kohde saa alle 45 pistettä, aloite ei johda toimenpiteisiin. Jos kohde saa 45 - 50 pistettä, aloitteen tarkempaa tarkastelua ja lisäselvitysten tekemistä harkitaan. Yli 50 pistettä saaneille kohteille tehdään tarvittaessa tarkempia mittauksia esim. nopeus- tai liikennemäärämittauksia. Lisäselvitysten jälkeen kohde voidaan vielä hylätä hyvin perusteluin. Eniten pisteitä saaneiden kohteiden joukosta valitaan toteutettavat kohteet. Kaikissa tapauksissa pohditaan myös vaihtoehtoisia keinoja liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Toteutuksen pääperiaatteena on hidastekodan laaja-alaisempi liikenteen rauhoittaminen.

Hidasteet eivät saa estää pintavesien kulkua kuivatusjärjestelmään ja aiheuttaa lammikoita ajoradalle. Reunatuellisilla väylillä tarvitaan korotusten kohdalla sadevesikaivot tai ajoradan ja korotuksen välinen vesikouru.

Hidastetta ei tule rakentaa voimakkaasti pituuskaltevaan kohtaan. Pituuskaltevuus saattaa aiheuttaa ongelmia raskaalle liikenteelle ja väylän kuivatus on haastavaa toteuttaa. Ajoradan korotuksia, kavennuksia ja sivusiirtymiä tulee välttää, kun pituuskaltevuus on yli 4 %. Voimakkaasti pituuskaltevissa kohdissa voidaan käyttää hidasteina ajorataa kapeammiksi tekeviä porttirakennelmia tai keskisaarekkeita.

Jos hidasteesta voi aiheutua melu- tai värinä haittoja, kokeillaan kohteessa väliaikaista hidastetöyryä.

Joukkoliikenteen reiteille rakennetaan hidasteita vain erityisin liikenneturvallisuusperustein. Hidasteiden rakentamisesta joukkoliikennereitille on aina keskusteltava kaupungin joukkoliikenneinsinöörin tai hänen sijaisensa kanssa. Bussireitille suunniteltava hidaste on mitoitettava bussiliikenteen kaluston mukaisesti. Ajoradan korotuksissa tulee suosia loivapiirteisiä ajoradan korotuksia. Jalankulku- ja pyöräilyväylille hidasteiden rakentamista tulee välttää. Hidasteet huonontavat pyöräliikenteen sujuvuutta ja heikentävät sen houkuttelevuutta. Hidasteiden rakentaminen voi tulla kysymykseen turvallisuus syistä vaarallisissa risteyskohdissa, pyöräilyn ja jalankulun sekoittumiskohdissa, jyrkissä alamäissä tai näkemältään ongelmallisissa kohdissa.

Erikoiskuljetusreitillä hidasteiden suunnittelussa on tarkistettava, että erikoiskuljetuksilla on 5,5 m leveä vapaatila kiinteistä rakenteista ja runkoverkolla vapaatila on oltava 7 m leveä ja 7 m korkea.

Hidasteet laskevat ajonopeuksia vain hetkellisesti, minkä takia kadulle voidaan joutua rakentamaan useita hidasteita. Hidasteiden väliseen etäisyyteen vaikuttaa kadun nopeusrajoitus. Jos hidasteiden välinen etäisyys on liian suuri, lisääntyy autojen kiihdyttäminen ja jarruttaminen hidasteiden välillä, mikä lisää melu- ja värinähaittoja. Esimerkiksi 30 km/h nopeusrajoituksen alueella suositeltava hidasteiden välinen etäisyys 60 m ja suurin etäisyys hidasteiden välillä on 100 m. Etäisyyteen vaikuttavat myös väylän muut ominaisuudet kuten geometria, liittymät, suojatiet, asutus, erityiskohteet valaistus ja kuivatus. Ne otetaan huomioon tapauskohtaisesti.

